

Nr 5

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 24 § 3 mom. samt punkt 2 av anvisningarna till 38 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

I en den 7 december 1956 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 3, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om ändrad lydelse av 24 § 3 mom. samt punkt 2 av anvisningarna till 38 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Rörande författningsförslagets lydelse tillåter sig utskottet hänvisa till propositionen (s. 2—4).

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

I propositionen redovisas en promemoria av skattelagssakkunniga angående beskattning av vissa bostadsföreningars och bostadsaktiebolags inkomst av annan fastighet, m. m. På grundval av de sakkunnigas utredning föreslås en mindre jämkning i förutsättningarna för tillämpning av de schablonbestämmelser som är avsedda för bostadsföretagens fastighetsinkomster. Vidare innehåller propositionen förslag till närmare bestämmelser om taxering av bostadsförmåner o. likn., som tillkommer delägare i bostadsföretag, på vilka schablonreglerna icke skall tillämpas.

Av statsrådsprotokollet i ärendet inhämtas bland annat följande.

Genom beslut av 1954 års riksdag infördes schablontaxering av bostadsföreningar och bostadsaktiebolag såvitt angår inkomst av fastighet, som uteslutande eller huvudsakligen användes för att bereda bostad åt föreningens medlemmar eller bolagets delägare. Schablonmetoden är densamma som gäller för en- och tvåfamiljsfastigheter. Såsom intäkt skall sålunda upptas tre procent av fastighetens taxeringsvärde, medan avdrag endast får ske för in-teckningsräntor, tomträttsavgäld o. likn. Medlemmarna eller delägarna beskattas icke, i den mån de själva bebor sina lägenheter. Bestämmelserna i ämnet har första gången tillämpats vid 1955 års taxering.

I skrivelse den 30 april 1955 har *rikskattenämnden* upptagit vissa spörsmål rörande beskattningen av bostadsföreningar och deras medlemmar och

särskilt frågan om beskattning av delägarnas förmåner från bostadsföreningar och bostadsaktiebolag, som icke beskattas efter schablonmetoden. Nämnden fann det önskvärt att denna fråga närmare reglerades i författningsväg.

Sedan skrivelsen överlämnats till *skattelagssakkunniga*, har de sakkunniga (kammarrättsrådet H. Björne och kammarrättsassessorn E. G. Eklund) den 11 februari 1956 avlämnat en promemoria angående beskattning av vissa bostadsföreningars och bostadsaktiebolags inkomst av annan fastighet, m. m. I promemorian föreslås bl. a. närmare bestämmelser till ledning vid en bedömning av när schablontaxering skall ske samt föreskrifter rörande beskattning av delägare i sådana föreningar och bolag, som icke taxeras efter schablonen.

Över promemorian har efter remiss *yttranden* avgivits av kammarrätten, riksskattenämnden, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Uppsala, Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län, Hyresgästernas sparkasse- och byggnadsföreningars riksförbund (HSB), Stockholms bostadsföreningars centralförening, Malmö bostadsföreningars centralorganisation samt Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund. I yttrandena uttalas allmänt såsom önskvärt, att en lagstiftning på området kommer till stånd, och de i promemorian framlagda förslagen har i huvudsak godtagits. Dock har riksskattenämnden i första hand förordat en mera begränsad lagstiftning, avseende enbart beskattningen av delägare i sådana bostadsföreningar och bostadsaktiebolag, som icke taxeras efter schablon.

Rörande motiveringen för det i propositionen framlagda förslaget hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

Gällande bestämmelser m. m., s. 6—12.

Riksskattenämndens framställning, s. 12—13.

Skattelagssakkunnigas promemoria, s. 13—22.

Remissyttrandena, s. 22—32.

Departementschefen, s. 32—35.

Utskottet. Enligt år 1954 antagna bestämmelser skall inkomst av fastighet, som ägs av bostadsförening eller bostadsaktiebolag, under vissa förutsättningar schablontaxeras. Bestämmelserna, vilka återfinns i 24 § 3 mom. kommunalskattelagen, innebär att fastighetsinkomsten beräknas till tre procent av fastighetens taxeringsvärde. Avdrag får ske endast för inteckningsräntor, tomträttsavgäld och liknande avgäld. Medlemmar eller delägare, som bor i dylika fastigheter, beskattas i princip inte för värdet av denna förmån.

För att schablontaxering skall kunna ske fordras att fastigheten ägts av ett sådant företag, som enligt föreskrifterna i punkt 3 av anvisningarna till 24 § kommunalskattelagen är att anse såsom bostadsförening eller bostads-

aktiebolag, d. v. s. fråga skall vara om ekonomisk förening eller aktiebolag, vars verksamhet uteslutande eller huvudsakligen består i att åt föreningens medlemmar eller bolagets delägare bereda bostäder i hus, som ägs av föreningen eller bolaget. Man brukar kalla de företag som uppfyller dessa villkor »äkta» bostadsföretag. Vidare krävs att den ifrågavarande fastigheten uteslutande eller huvudsakligen använts för att bereda bostad åt medlemmarna eller delägarna.

Genom de angivna reglerna om schablontaxering av inkomst av sådan fastighet, som ägs av bostadsförening eller bostadsaktiebolag, har uppnåtts att taxeringsmyndigheternas arbete med taxering av dylika företag avsevärt underlättats samtidigt som uppgiftsskyldigheten inskränkts och deklarationsbestyren förenklats såväl för företagen som deras delägare. Såvitt avser beskattningen av sådana av »äkta» bostadsföretag ägda fastigheter, vilka inte uteslutande eller huvudsakligen bebos av företagets delägare, har emellertid vissa tolkningsproblem uppkommit. Med de i förevarande proposition framlagda förslagen till ändringar i kommunalskattelagen åsyftas att samtidigt som dessa tolkningssvårigheter undanröjs få till stånd schablontaxering även av dylika fastigheter. För att nå detta resultat föreslås att bestämmelsen i 24 § 3 mom. kommunalskattelagen, att fastigheten uteslutande eller huvudsakligen använts för beredande av bostäder åt företagets delägare, upphäves. I så fall blir nämligen varje fastighet, som ägs av ett »äkta» bostadsföretag, föremål för schablontaxering.

Utskottet har för sin del inte något att erinra mot att den angivna bestämmelsen upphäves. Utskottet vill emellertid framhålla angelägenheten av att riksskattenämnden meddelar anvisningar rörande gränsdragningen mellan »äkta» och »oäkta» bostadsföretag.

Även de föreslagna ändringarna i syfte att förtydliga punkt 2 av anvisningarna till 38 § kommunalskattelagen får utskottet tillstyrka.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa, att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition, nr 3, antaga vid propositionen fogat förslag till lag om ändrad lydelse av 24 § 3 mom. samt punkt 2 av anvisningarna till 38 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Stockholm den 5 februari 1957

På bevillningsutskottets vägnar:

EDGAR SJÖDAHL

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjödahl, Hagberg, Heïman, Spetz, Eriksson, Snygg, Söderquist, Niklasson, Werner* och Apelqvist*; samt

från andra kammaren: herrar Olsson, Kollberg, Sundström, Nilsson i Svalöv*, Brandt, Gustafson i Göteborg, Allard, Kärrlander*, Persson i Svensköp och Vigelsbo.

* Icke närvarande vid justering av betänkandet.